

Výskyt spalniček ke dni 8. 3. 2019

Od začátku letošního roku ke dni 8. 3. 2019 je v České republice evidováno celkem 202 onemocnění spalničkami. Počet nemocných se proti předchozímu týdnu zvýšil o 48 případů. Nejvyšší počty onemocnění stále hlásí Praha s celkovým počtem 86 nemocných. Počty nemocných osob jsou vyšší i v kraji Plzeňském (29 případů), Pardubickém (29) a Moravskoslezském (26).

Ve Zlínském kraji máme k dnešnímu dni evidován 1 případ spalniček u dospělé neočkované osoby.

Spalničky jsou virové, vysoce infekční onemocnění, které se šíří kapénkovou infekcí od nemocné osoby. Onemocnění se projevuje horečkou, rýmou, kašlem, zánětem spojivek. V průběhu 4. až 5. dne dochází k výsevu typické vyrážky (exantému), která se objevuje zpravidla zpočátku za ušima a v zátylku a postupně se šíří přes obličej na krk, na trup a na končetiny. Charakteristický je vzhled „uplakaného dítěte“ – splývající exantém, přivřená slepená víčka s lehkým otokem, serózní rýma a oschlé popraskané rty. Zpravidla den před exantémovým výsevem se objevují na bukální sliznici v oblasti stoliček bělavé skvrny se zarudlým okolím – Koplikovy skvrny. Častou a závažnou komplikací spalniček je zápal plic, ale i zánět mozku. Vzácnou, ale nejvíce obávanou komplikací je subakutní sklerotizující panencefalitida s nenávratným poškozením centrální nervové soustavy a smrtí nemocného, která se může objevit až za několik let po nákaze spalničkovým virem. Rizikovým faktorem je prodělání tohoto onemocnění do dvou let věku.

Inkubační doba onemocnění je v rozpětí 7 – 21 dní od expozice k propuknutí prvních obtíží.

Období nakažlivosti začíná den před začátkem příznaků a trvá 4 – 5 dní po objevení se exantému. Spalničky patří mezi infekce s nejvyšším indexem nakažlivosti. Spolehlivou ochranou před spalničkami je očkování.

Očkování proti spalničkám bylo v ČR zahájeno v roce 1969, starší ročníky, pokud nákazu prodělaly, by měly být imunní. V letech 1970 až 1975 se aplikovala jen jedna dávka spalničkové vakcíny, a tudíž ochranu u těchto ročníků nelze po tak dlouhé době považovat za dostatečnou.

V riziku nákazy jsou kojenci, u kterých nebylo očkování proti spalničkám podle národního imunizačního programu dosud zahájeno. Očkování proti spalničkám je v ČR součástí pravidelného očkovacího kalendáře dětí. Očkuje se kombinovanou očkovací látkou proti spalničkám, příušnicím a zarděnkám. První dávkou vakcíny se očkují děti od třináctého měsíce věku, podání druhé dávky se provede od dovršení pátého do dovršení šestého roku věku dítěte. V průběhu života imunita po očkování klesá. Ministerstvo zdravotnictví nyní doporučuje očkování u zdravotníků.

Vzhledem k zvýšenému výskytu spalniček v ČR **je vhodné v dospělém věku (dle ročníku narození) zvážit přeočkování proti tomuto onemocnění**, očkovat se lze nechat u svého praktického lékaře nebo v očkovacím centru.

Ve Zlíně, dne 8. 3. 2019
MUDr. Vlasta Fojtíková, MUDr. Jana Eliška Hošková

Literatura: Manuál prevence v lékařské praxi, str. 102 – 103 Spalničky MUDr. Čelko, CSc.